

LBRIS

We know
books

Kenneth Grahame

VÂNTUL PRIN SĂLCII

Traducere: Frida Papadache
Ilustrații: Lena Constante



BUCUREȘTI, 2024

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GRAHAME, KENNETH

Vântul prin sălcii / Kenneth Grahame ; trad.: Frida Papadache ; il.: Lena Constante. - București : Astro, 2024
ISBN 978-606-8660-74-5

I. Papadache, Frida (trad.)

II. Constante, Lena (il.)

821.111

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.depozit-de-carti.ro

© Această carte a fost tipărită cu acordul editurii Regis.

I. MALUL APEI

SOBOLUL MUNCISE DIN GREU, toată dimineața, scuturând, de primăvară, mica lui locuință, întâi cu mătura, apoi cu cârpa; iar la urmă se cocoțase pe scări, pe mese și scaune, cu o bidinea și o căldare de var și lucrase până ce-și simțise gâtul și ochii plini de praf și brațele îi atârnav grele și obosite. Primăvara plutea prin văzduh, deasupra lui, și zvâcnea în adâncul pământului, sub el și împrejurul lui, străbătând până și întunecoasa și micuța-i locuință cu suflul ei de neliniște și dor. Nu e de mirare deci că, deodată, Sobolul, zvârlind jos bidineaua, zise:

— La naiba! Să mă slăbească! Mai dă-o încolo de scuturătură!

Și o zbughi din casă, fără să-și pună măcar haina pe el. Parcă-l chema de sus un glas poruncitor, căruia nu i se putea împotrivi. Se îndreptă spre micul tunel ce ducea drept în sus și care, în cazul lui, corespundea drumului pentru trăsuri, presărat cu pietriș, ce-l au animalele cu reședințe mai aproape de soare și aer. Zgârie, și zgândări, și râcăi, și sapă, și iar sapă, și râcăi, și zgândări, și zgârie, lucrând de zor cu lăbuțele și mormăind către sine însuși: „Mergem sus! Mergem sus!”, până când — zdup! — botul îi răzbi la lumina soarelui și se pomeni rostogolindu-se în iarba caldă a unei poiene mari.

„Frumos e! își zise Sobolul. E mai frumos decât să văruiești!” Razele soarelui îi cădeau fierbinți pe blană, adieri blânde îi mângâiau fruntea înfierbântată și —

după pustiția în care trăise timp atât de îndelungat, în casa lui de sub pământ — ciripirile vesele ale păsărelelor îi izbeau urechea amortită ca niște strigăte de bucurie. Se ridică printr-o săritură pe toate patru picioare dintr-odată și, pătruns de dragoste de viață și de bucuriile primăverii, fără de văruială, își urmă drumul, străbătând poiana, până ajunsese la gardul viu care mărginea capătul celălalt.

— Oprește-te! îi zise un iepure bătrân, postat în deschizătura gardului. Cincizeci de bani taxa de trecere pe șoseaua particulară!

Fu dat peste cap într-o secundă de către Sobolul nerăbdător și plin de dispreț, care continuă să țopăie de-a lungul celuiălalt hotar al poienii, bătându-și joc de neamurile iepurelui, ce-și scosese în grabă căpșoarele din găurile lor să vadă care era obiectul litigiului.

— Spanac! le mai trânti el ironic, și dus fu, înainte ca iepurașii să fi putut găsi un răspuns demn și satisfăcător.

Atunci începură să se certe între ei.

— Ce dobitoc ești! De ce nu i-ai spus...

— De ce nu i-ai spus tu...

— Ar fi trebuit să-i amintești...

Și așa mai departe, cum se obișnuiește în asemenea cazuri; dar bineînțeles că era prea târziu, ca totdeauna. Părea totul prea frumos ca să fie adevărat.

Hoinărea zorit de colo până colo prin poieni, de-a lungul hotarelor de tufișuri, prin pădurici, și găsea pretutindeni păsări clădindu-și cuibul, flori îmbobocind, frunze zvâcnind din muguri — toate voioase și lucrând cu spor. Și în loc să-l mustre conștiința

și să-i șoptească, înțepându-l ca un ghimpe: „Văruiala!”, el nu simțea decât ce încântător era să fii singurul leneș printre toți acești cetățeni gospodari.

Își simți fericirea fără de margini când, tot hoinărind fără nicio țintă, se văzu deodată la marginea unui râu ce venea cu apele mari. În viața lui nu mai văzuse un râu — acest animal neted și lucios, sinuos și puternic, care gonea și chicotea, care apuca toate câte le întâlnea în cale cu un gălgâit și le da iar drumul, în hohote de râs, ca să se arunce din nou spre alți tovarăși de joacă, ce se smulgeau la rândul lor din strânsoarea sa și erau iarăși prinși și ținuți. Nu era totul decât tremur și înfiorare, sclipiri și luciri, foșnet și vârtej, șoptă și spume.

Sobolul era vrăjit, încântat, fascinat. Mergea pe lângă râu cum mergi, când ești foarte mic, lângă cineva care te ține sub vraja unor povestiri minunate. Și, când în cele din urmă obosi, se așeză pe mal, în timp ce apa tot mai murmură fără de astâmpăr, spunându-i în șoptă, una după alta, cele mai frumoase povești din lume, trimise din inima pământului, spre a fi spuse în cele din urmă mării cea veșnic nesățioasă.

Și, cum ședea pe iarbă și privea de-a curmezișul apei, ochii i se opriră la o gaură întunecoasă din celălalt mal, chiar deasupra marginii apei, și, visător, începu să se gândească ce simpatică locuință ar fi una ca asta, pentru un animal cu puține nevoi, căruia i-ar plăcea să aibă o bomboană de reședință de vară, pe malul apei, departe de zgomot și praf. În timp ce tot privea, ceva strălucitor și mic păru că sclipește în inima casei, dispăru, apoi sclipi din nou, ca o stea mititică. Dar cu

greu putea fi o stea, într-o poziție atât de ciudată; și prea era mică și strălucitoare ca să poată fi un licurici. Pe când privea, luminița îi făcu semn și mărturisi astfel că era un ochi în jurul căruia o fețișoară mică începu să prindă contur, ca un cadru în jurul unui tablou.

O fețișoară mică, oacheșă, cu mustăți.

O fețișoară rotundă și gravă, cu aceeași lumină în ochi și îi atrăsese întâi băgarea de seamă.

Urechi mici și curățele și păr bogat și mătășos.

Era Șoarecele-de-apă! Cele două animale statură locului și se priviră cu luare-aminte.

— Bună-ziuă, Sobolule! zise Șoarecele-de-apă.

— Bună-ziuă, Șoarece! zise Sobolul.

— Nu vrei să vii până la mine? întrebă apoi Șoarecele.

— Ți-e ușor să vorbești — zise cam cu ciudă Sobolul, care era nou în ale apei.

Șoarecele nu răspunse nimic, ci se plecă, dezlegă o funie și o trase spre dânsul; apoi, ușurel, sări într-o barcă mică, pe care Sobolul nici n-o observase.

Era vopsită cu albastru pe afară, cu alb pe dinăuntru, avea exact măsura a două animale și câștigă de îndată inima Sobolului, deși el nu-i înțelegea încă pe deplin rostul. Șoarecele vâsli cu iscusință, trecu apa și opri barca. Apoi îi întinse Sobolului laba dinainte, în timp ce acesta cobora cu mare băgare de seamă.

— Ține-te de mine! zise el. Hai, acu' pășește iute!

Și, spre marea lui mirare și încântare, cu o secundă mai târziu, Sobolul se văzu șezând în partea dinapoi a unei bărci adevărate.

— Ce zi minunată! zise el, pe când Șoarecele împinse barca de la mal, punând iarăși mâna pe vâsle. Știi că până acum n-am fost în viața mea într-o barcă?

— Cum? exclamă Șoarecele, rămânând cu gura căscată. N-ai mai fost... în viața ta... într-o... n-ai fost?... Asta-i bună, dar atunci ce-ai făcut?

— Este atât de plăcut? întrebă Sobolul cu sfială, deși începuse a se convinge când se rezemă de jilțul său și privi pe rând pernițele, verigile lor și tot dichisul nemaipomenit al bărcii care începuse să alunece ușor sub el.

— Plăcut? Nu există ceva mai minunat! zise solemn Șoarecele-de-apă, plecându-se înainte spre a lovi apa. Crede-mă prietene, nu e nimic pe lume mai frumos decât să te lași dus de barcă. Să te lași dus — urmă el visător — doar dus... de barcă... să te lași dus...

— Ia seama, Șoarece! strigă Sobolul deodată.

Era prea târziu. Barca izbi malul cu toată puterea.

Visătorul, vâslaşul cel vesel, zăcea în fundul bărcii, cu călcâiele în aer.

— ...dus de barcă... sau în fundul ei — continuă Șoarecele, ridicându-se cu un râs voios. În ea sau pe lângă ea, n-are importanță. Nimic nu pare să aibă importanță. Nimic nu pare să aibă importanță, asta-i frumusețea. Fie că pleci, fie că nu, fie că ajungi la destinație, fie că te trezești în altă parte sau că nu ajungi nicăieri, ai tot timpul ce să faci și nu faci nimic deosebit; și, după ce ai sfârșit ce aveai de făcut, tot te mai așteaptă ceva, de care te poți ocupa dacă-ți place, dar de care ai prefera să nu te apuci. Ascultă! Dacă într-adevăr

n-aveai nimic de gând pentru astăzi dimineată, ce-ar fi să o luăm amândoi pe râu în jos și să petrecem ziua împreună?

Sobolul juca din degetele de la picioare, în semn de bucurie. Își întinse pieptul într-un suspin de mulțumire și se rezemă fericit înapoi, pe pernele moi.

— Ce minunat am să petrec! exclamă el. Să pornim de îndată!

— Stai nițel! strigă Șoarecele.

Petrecu funia de care era legată barca printr-un inel fixat la debarcaderul casei, se sui iar în gaura lui și reapăru după scurt timp, clătînându-se sub povara unui coș de trestie îndesat cu mâncare.

— Vără-l sub picioare — zise el către Sobol, în timp ce cobora coșul în barcă.



Apoi dezlegă funia și apucă din nou vâslele.

— Ce e înăuntru? întrebă Sobolul, care murea de curiozitate.

— Pui rece — răspuse Șoarecele scurt — limbă rece, vițel rece, șuncă fiartă, heringi marinați, salată, pateuri, rață sălbatică, mezeluri, bere, limonadă, sifon...

— Pentru numele lui Dumnezeu, oprește-te! strigă Sobolul în extaz. E prea mult!

— Crezi? întrebă Șoarecele, devenind serios. Cam atâta iau cu mine de obicei în excursii din astea mici; și celelalte animale veșnic spun că sunt zgârcit la porții.

Sobolul nici nu mai asculta.

Absorbit de noua viață pe care o descoperea, îmbătat de scânteierea și tremurul râului, de mirosuri, sunete și soare, înmuiase o lăbuță în apă, trăgând o dâră lungă, și visa cu ochii deschiși.

Șoarecele-de-apă, ca un bun tovarăș ce era, vâslea înainte și se silea să nu-l deranjeze.

— Îmi plac grozav hainele tale, băiatule — zise el, după ce trecuse în felul ăsta cam o jumătate de oră. Am de gând să-mi fac și eu o haină de gală din catifea neagră, îndată ce o să-mi permită mijloacele.

— Iartă-mă — zise Sobolul, făcând o efortare ca să revină la realitate. Trebuie să mă crezi foarte necioplit, dar toate astea sunt atât de noi pentru mine. Va să zică ăsta e un râu!

— Râul — corectă Șoarecele.

— Și tu trăiești chiar lângă râu? Ce viață frumoasă!

— Lângă el, și cu el, și pe el, și în el — răspuse Șoarecele. El e totul pentru mine: frate și soră, mătuși

și prieteni, mâncare și băutură și, bineînțeles, baie. E lumea mea și nu-mi doresc alta. Ce nu are el, nu mă interesează, și ce nu știe, nu merită să fie știut. Doamne! Cât de bine ne înțelegem! Iarna și vara, primăvara și toamna, în el găsesc neconținut plăceri și aventuri. Ce mai trai când vin apele mari, prin februarie, și pivnițele și subsolul meu se umplu doldora cu băutură ce n-o pot bea, iar apa roșcată trece clocotind pe lângă fereastra cu cea mai frumoasă vedere a dormitorului meu! Sau când apele scad din nou și lasă în urma lor petice de mâl, care miros a turtă dulce! Papura și buruienile înfundă canalurile și pot să mă plimb pe toată albia râului fără să-mi ud picioarele. Unde mai pui că găsesc mâncare proaspătă și tot felul de lucruri scăpate din bărci de lumea nebăgătoare de seamă!

— Dar nu e cam plicticos uneori? îndrăzni să întrebe Sobolul. Doar tu și apa — și nimeni cu care să schimbi o vorbă!

— Nimeni cu care... Asta-i bună!... Dar trebuie să fiu înțelegător cu tine — zise Șoarecele, iertător. Ești nou p-aci și bineînțeles că nu știi. E atât de aglomerat malul acua, încât mulți au început să se mute. Nu nu mai e ca pe vremuri, nici vorbă! Vidre, cocostârci, codobaturi, găinușe de apă; te întâlnești cu ei la tot pasul și veșnic te roagă careva să-i faci vreun bine — parcă n-ai avea și tu treburile tale!

— Dar acolo ce-i? întrebă Sobolul, arătând cu lăbuța departe, spre o pădure ce tinea cu întuneric pajiștile unuia dintre maluri.

— Acolo? Nimica nu-i. E Pădurea Sălbatică —

răspunse scurt Șoarecele. Noi, locuitorii malului, nu prea ne ducem pe-acolo.

— Nu sunt... hm... nu prea sunt de treaba cei de-acolo, întrebă Sobolul nițel îngrijorat.

— Da, răspunse Șoarecele, stai să vedem! Veverițele sunt cumsecade, și iepurii — unii din ei; printre iepurii sunt fel de fel. Ei, pe urmă e Bursucul. El trăiește chiar în inima pădurii și n-ar trăi altundeva să-l tai. Drăguțul de Bursuc! De el nu se leagă nimeni. Și bine face! adăugă cu tâlc.

— Dar cine ar putea să-l supere? întrebă Sobolul.

— De vezi bine că mai sunt și alții — explică Șoarecele cu oarecare șovăială. Nevăstuicile, jderii vulpile, și așa mai departe. Sunt și ei simpatici în felul lor; eu unul mă am bine cu ei; când ne întâlnim, stăm de vorbă și ne-nțelegem destul de bine, dar uneori își dau arama pe față... n-ai ce să le faci... Ei, și pe urmă... nu poți să te încrezi în ei, asta e!

Sobolul știa foarte bine că eticheta animalelor interzicea să stărui asupra lucrurilor neplăcute sau măcar să faci aluzie la ele; așadar, schimbă vorba.

— Și dincolo de Pădurea Sălbatică? întrebă el. Unde-i albastru și turbure, și se văd ca niște dealuri — sau poate că nu-s dealuri — și ceva care aduce cu fumul orașelor — sau nu-s decât nori?

— Dincolo de Pădurea Sălbatică e Lumea cea Mare — zise Șoarecele. Și asta-i ceva care nu ne privește, pe niciunul dintre noi doi. N-am fost niciodată p-acolo, nici n-am de gând să mă duc. Nici tu n-ai să te duci vreodată, dacă ai cât de puțin scaun la cap. Te rog, nu

mai pomeni de locurile acelea... Ei... uite c-am ajuns și la iazul nostru, unde o să prânzim.

Părăsind cursul râului, trecură într-o apă ce părea la prima vedere un mic lac, înconjurat din toate părțile de țârm. Pajiștea verde cobora de jur împrejur spre oglinda liniștită a apei, sub care se zăreau, ca niște șerpi, rădăcini negricioase de arbori. Mai departe, căderea argintie și rostogolirea spumoasă a unui stăvilar îmbrățișa roata unei mori, ce picura neîncetat și sprijinea la rândul ei o căsuță de morar cu acoperișul țuguiat și cenușiu.

Văzduhul era plin de un susur pașnic, lin și catifelat, din care se desprindeau la răstimpuri glasuri mici și limpezi, vorbind cu vioiciune. Atât era de frumos, încât Sobolul nu putu decât să ridice amândouă lăbuțele dinainte și să exclame, cu răsufierea întretăiată: „Doamne, Doamne!”

Șoarecele aduse barca lângă mal, o lega, îi ajută Sobolului — care tot mai era cam stângaci — să coboare teafăr, apoi scoase din barcă coșul cu provizii. Sobolul se rugă să-i lase lui plăcerea despachetatului. Șoarecele fu foarte mulțumit să-i îndeplinească rugămintea și să se poată lungi în iarbă, să se odihnească. În acest timp, tovarășul său, emoționat, desfăcu fața de masă, o întinse pe jos, scoase pe rând toate pachetelele misterioase și aranja conținutul lor, în ordinea cuvenită, tot gâfâind mereu: „Doamne! Doamne!” la fiecă nouă descoperire.

Când totul fu gata, Șoarecele zise: „La masă, băiete!” și Sobolul fu foarte bucuros să dea urmare acestei invitații. Începuse foarte de dimineată curățenia casei — cum se cuvine — și nu se oprise deloc ca să

îmbuce sau să bea ceva. Trecuse prin atâtea, din aceea clipă îndepărtată! Parcă îl despărteau de ea zile întregi!

— La ce te uiți? întrebă deodată Șoarecele, după ce-și mai astâmpăraseră nițel foamea și ochii Sobolului se desprinseseră de pe fața de masă.

— Mă uit — răspunse Sobolul — la o dără de bășici ce o văd umblând la suprafața apei. Vine spre noi. Mi se pare curios. Știi că are haz?

— Bășici? Aha! zise Șoarecele și fluieră voios o chemare.

Un bot lătăreț și lucios ieși la iveală, și din apă se ridică Lutrul, scuturându-și stropii de pe haină.

— Zgârciți lacomi ce sunteți! zise nou-venitul, îndreptându-se spre coșul cu mâncare. De ce nu m-ai invitat și pe mine, Șoricelule?

— A fost ceva improvizat — explică Șoarecele. Să vă fac cunoștință: prietenul meu, domnul Sobol...

— Încântat — răspunse Lutrul, și de aici înainte cele două animale rămaseră prietene.

— Ce zarvă peste tot! continuă Lutrul. Parcă toată lumea ar fi ieșit pe apă azi! Am luat-o încoace, spre iaz, cu gândul să mă odihnesc puțin, și când colo dau de voi! Adică... mă iertați... știți că nu trebuie să mă luați în serios!

Se auzi un foșnet îndărătul lor, venind dinspre un tufiș, unde mai rămăseseră prinse o mulțime de frunze din anul trecut.

Un cap vărgat, între umeri puternici, se chiori spre dânșii, prin frunzișul des.

— Hai încoa', Bursucule dragă! strigă Șoarecele.